

ORGANISERING AV VANDRINGSLEDER

BAKGRUND

- Ökat tryck på vissa leder ger ökat behov av kvalitetssäkring.
- Olika förutsättningar lokalt och regionalt i landet.
- Ojämn kvalitet och bristande underhåll.
- Behov av utökad organisering kring vandringleder där inte staten är huvudman.

PROGRAM

- 14.00 Välkommen och presentationsrunda
- 14.15 **Från nationellt perspektiv till regional handling**
Teres Gärdin, VD JHT och ordf i RNBT
- 14.30 **Naturvårdsverkets uppdrag och roll**
Mikael Proos, Naturvårdsverket
- 14.45 **Information om projektet och dess mål**
Andreas Edholm, Projektledare JHT
- 15.15 **Dialog och diskussion**
Alla

PRESENTATIONSRUNDA

FRÅN NATIONELLT PERSPEKTIV TILL REGIONAL HANDLING

TERES GÄRDIN, JHT & RNBT

TERES GÄRDIN | vd Jämtland Härjedalen Turism

TURISTCHEF I JÄMTLAND: LYFT FRÅGAN OM AVGIFT I NATUREN

GP.SE

DEBATT: Naturen ska vara till för alla - men vem betalar för slitaget?

"Jag tror inte att förbjuda och stänga ner är lösningen"

LÄNET Jämtland Härjedalen turismens vd Teres Gärdin är bekymrad över de restriktioner som kommer att ske i västra Jämtlandsfjällen efter Svenska turistförningens besökare om markuppläbber. Samtidigt efterlyser hon en modell för en hållbar besöksnäring i framtiden.

Turismen under 2022 innebar att ungefär 3,2 miljoner gästnätter spenderades i länet. Det är mer än både 2020 och 2021 som både ansågs som rekordår av besöksnäringen i länet.

– Jag tror att pandemin gav oss ett besöksantal som ingen var beredd på. Det var ett fantastiskt skyfflingst

Men många besökare har också lett till slitage av naturen på olika platser. – Det står också klart att naturen behöver hjälp, och det har den behövt i många år. Den hjälpen kommer att kosta pengar, säger hon.

Gärdin är bekymrad över den maskinering av fjällturism som kommer ske när Svenska turistförningen ska ansöka om nya markuppläbber för sina boendeanläggningar.

– Jag har pratat STF och de berättar att det är i samfundet som de gör det här. De viktigaste verktygen för att göra det här, jag tycker dock att det är bakslaget. Det som tar bort är en bra bit av den ansvaret som erbjuds både bedrift och besökare i området, säger hon.

Tvår du att det här kommer påverka det totala besöksantalet till länet?

– Ja, det tror jag. Men jag kan inte komma med några siffror eller procenttal. Men de som vill ha mer bevisenheten som till exempel en tretättsmiddag kommer välja något annat nu, säger hon.

– Jag tycker att det här är en kortfristig lösning. Vi är flera många som vill vinnas i fjällmiljö och för att det ska

men har det ju talats om länge men det verkar inte ge önskat resultat. – Det v kan göra är att tipsa och informera men vi kan inte tvinga besökare. Vi förbjuda och stänga ner tror inte jag är lösningen, säger Teres Gärdin.

Men Teres Gärdin ser också att många besökare på samma ställen, som Jämtlandsfjällen och vid Blånjärnarna, leder till problem.

– Vi måste vara öppna för att vi inte kan bli hur många som helst på en och samma plats. Vi arbetar med att öppna bilden att det finns fler platser att besöka i Jämtland Härjedalen och då också sprida ut besökarna, säger hon.

Har går det arbetet egentligen? Att kanalisera turismen?

– Det är viktigt. Mitt uppdrag är ju att få fram fler att komma hit. Men någonstans måste vi backa hem och svara på hur vi ska

Det finns flera sätt att vända på. Sedan får man hitta bra modeller för att dela ut stämningen generellt. Stora samarbeten och 8500 bedrifter arbetar, säger Teres Gärdin.

Gärdin pekar på att besöksnäringen också spelar en del i samhällsbyggnaden i länet.

– Det är ju alltid platser, företags och utbyggnad som är kopplade till besöksnäringen, säger hon.

Jämtlands Tidning

Länet tappar som turistdestination efter torsdagens uppgörelse. Det slår Teres Gärdin, vd för Jämtland Härjedalen Turism, fast. Foto: Anne Adsten.

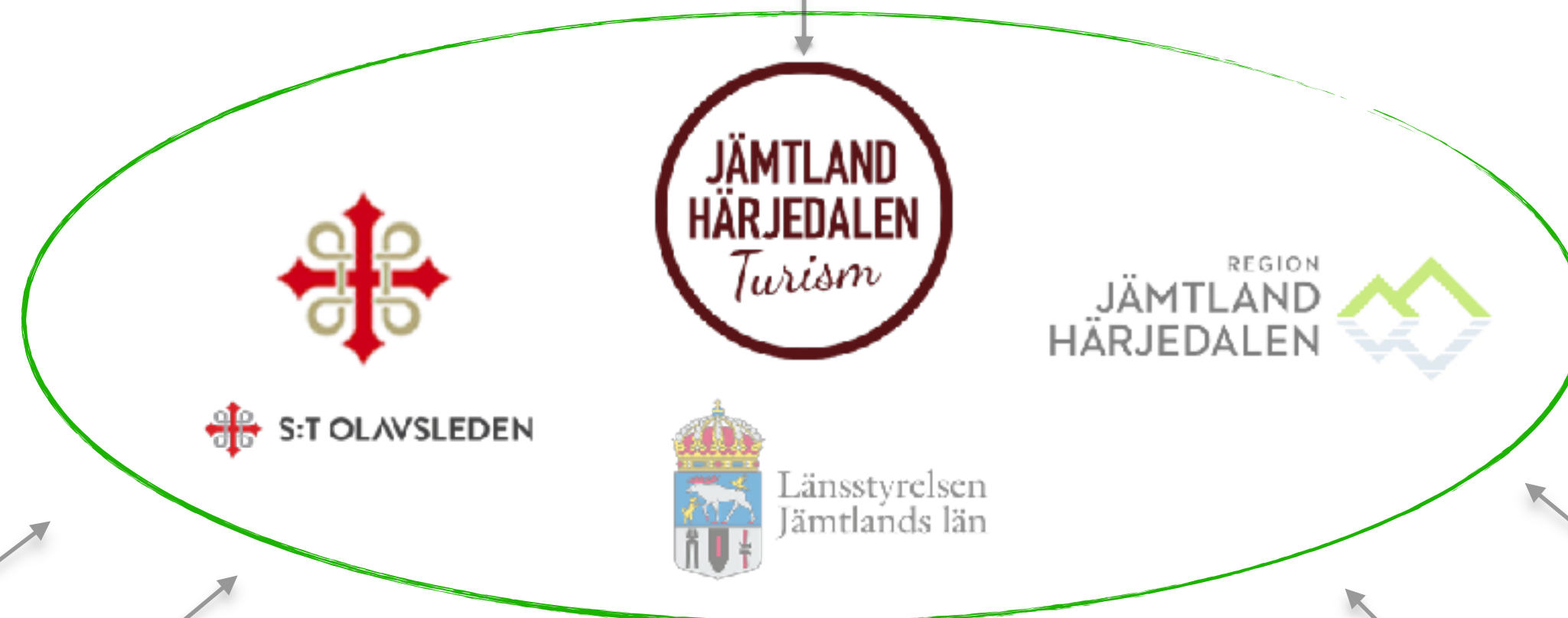
Oro inom turistnäringen: "Att stänga ner är ingen långsiktig strategi"

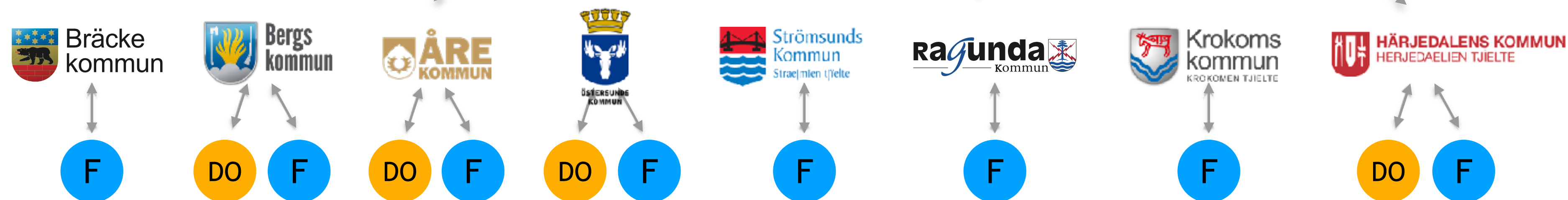
Nationell

Regional

Lokal

F = Förening

DO = Destinationsorganisation

NATURVÅRDSVERKET UPPDRAG OCH ROLL

MIKAEL PROOS, NATURVÅRDSVERKET

JHT – PROJEKTET

ANDREAS EDHOLM, JHT

NATIONELLA RAMVERKET

[HTTps://corporate.visitskane.com/sv/projekt/nationellt-ramverk-for-vandringsleder](https://corporate.visitskane.com/sv/projekt/nationellt-ramverk-for-vandringsleder)

NATIONELLA RAMVERKET

1. Stöd, tips och råd.
2. Kvalitetskriterier (inom fem områden).
3. Verktygslåda.
4. Organisering (vem gör vad, samverkan, roller).

Tolkning och praktisk användning i *Jämtland Härjedalen*.

Checklista för kvalitetssäkring.

AVGRÄNSNING

1. Leder där inte staten är huvudman.
2. Jämtland Härjedalen.
3. Vandringsleder (sommartid).
4. Begränsad tid (30 dec 2024).

VAD ÄR GENOMFÖRT?

1. Inventering och kartläggning.
2. Tolkning och implementering av Ramverket.
3. Kvalitetssäkringsmall.
4. Förankring bland beslutsfattare.
5. Workshops i alla kommuner.
6. Delaktighet i nationella arbetet.

SYFTE

Stärka regional och lokal organisering och samordning av vandringsleder där staten inte är huvudman i länet.

MÅL

1. Stärkt struktur i länet för organiserad samverkan av vandringslederna regionalt och lokalt.
2. Tillämpning av Nationella Ramverket.
3. Gemensam strategiplan med vision och mål.
4. Modell för långsiktig finansiering av underhåll.
5. Aktiv roll i det nationella arbetet.
6. Höja statusen och synsättet.

HANDLINGSPLAN

1. Dialogmöte för återuppstart.
2. Förankring bland berörda aktörer både offentliga och privata.
3. Erfarenhetsutbyte både inom länet och med andra regioner.
4. Kvalitetssäkring utifrån Ramverket.
5. Formaliserande av organiserad samverkan regionalt och lokalt.
6. Framtida finansiering.

KVALITETSSÄKRING AV VANDRINGSLEDER I JÄMTLAND HÄRJEDALEN

2023-06-28

Mallen utgår från det Nationella ramverkets underlag för kvalitetssäkring av vandringsleder. Kriterierna speglar en målbild. Det innebär inte att alla leder måste sträva efter att uppnå alla kriterier utan snarare ska de användas som en ledstång och ambitionsnivån bestäms utefter förutsättningarna. Mallen kan ses som en nulägesbeskrivning och självkontroll som man kan följa upp med några års mellanrum.

LEDFAKTA

LEDNAMN

LEDSAMORDNARE/LEDANSVARIG/LEDFÖRVALTARE

LÄNGD (KM)

SVÄRIGHETSGRAD (GRÖN/BLÅ/RÖD)

VANDRINGSTID, EJ RAST (0,5 H)

HÖJDSKILLNAD (UPP/NER)

GPS-KOORDINATER VID STARTPLATS

LEDTYP

- Vandring Cykling Pilgrimsled
 Löpning Ridning Används även vintertid för snöskoter och skidåkning

MARKFÖRHÅLLANDEN

- Grusväg/skogsväg% Smal stig% Asfalt%
Myr% Bred stig% Grus/flis%

FRAMKOMLIGHET

- Vindfällen Stenigt Blött
 Sly Oländig terräng Kuperat

UPPLEVELSE

- Landskapet Kulturvärden Skog
 Naturvärden Fjäll Äng

SÄKERHET

- Mobiltäckning Närhet till vindskydd och ta skydd inomhus Hinder (nedfallna träd/ras)
 "Nödransporter", helikopter, fyrtjuling

KOMMUNIKATION

- Informationsskyltar Papperskarta Digital karta
 Digital information

SERVICE

- Toaletter Sophantering Övernattningsmöjligheter i anslutning till leden
 Dricksvatten Kollektivtrafik Restaurang/ika i anslutning till leden

KVALITETSASPEKTER

	DÄLIGT	OK	BRA	EJ AKTUELLT		DÄLIGT	OK	BRA	EJ AKTUELLT
Spänger	☐	☐	☐	☐	Räcken	☐	☐	☐	☐
Ledentré	☐	☐	☐	☐	Parkeringsmöjligheter	☐	☐	☐	☐
Informationstavla	☐	☐	☐	☐	Markslitage	☐	☐	☐	☐
Skyltar	☐	☐	☐	☐	Tillgänglighetsanpassning	☐	☐	☐	☐
Färgmarkering	☐	☐	☐	☐	Skräp efter leden	☐	☐	☐	☐
Vindskydd/raststuga	☐	☐	☐	☐	Dass	☐	☐	☐	☐
Rastplatser	☐	☐	☐	☐	Soptunna	☐	☐	☐	☐
Broar	☐	☐	☐	☐					

MARKÄGARE

- Privat Offentligt Annat
 Företag

MARKÄGARAVTAL

- Skriftligt Oklart Nej
 Muntligt

UNDERHÅLLS- OCH SKÖTSELPLAN

- Ja Nej Oklart

BEFINTLIG OCH HUVUDSAKLIG FINANSIERING AV LEDUNDERHÅLL

- Kommunala bidrag Ideella insatser Annat
 Projektmedel Frivillig ledavgift Ingen

KOMMUNIKATION

- Ja Nej Oklart

ÖVRIGT

ÖVRIGA SYNUNKTER

PUNKTER ATT ÅTGÄRDA FÖR ATT HÖJA LEDENS KVALITETSSTANDARD

.....
.....
.....
.....

KVALITETSSÄKRING UTFÖRD AV

I SAMRÅD MED LEDESAMORDNARE/LEDANSVARIG/LEDFÖRVALTARE

DATUM

JÄMTLAND
HÄRJEDALEN
Turism

INVENTERINGEN

Ca 265 mil sommarleder på privat mark.

Ca 80 mil av dessa är pilgrimsleder.

FINANSIERING?

10,5 Mkr /år (265 mil a' 4 kr/meter)

Projektmedel

Kommunen

Regionen

Frivillig avgift

Obligatorisk avgift

Kyrkan när det gäller pilgrimslederna.

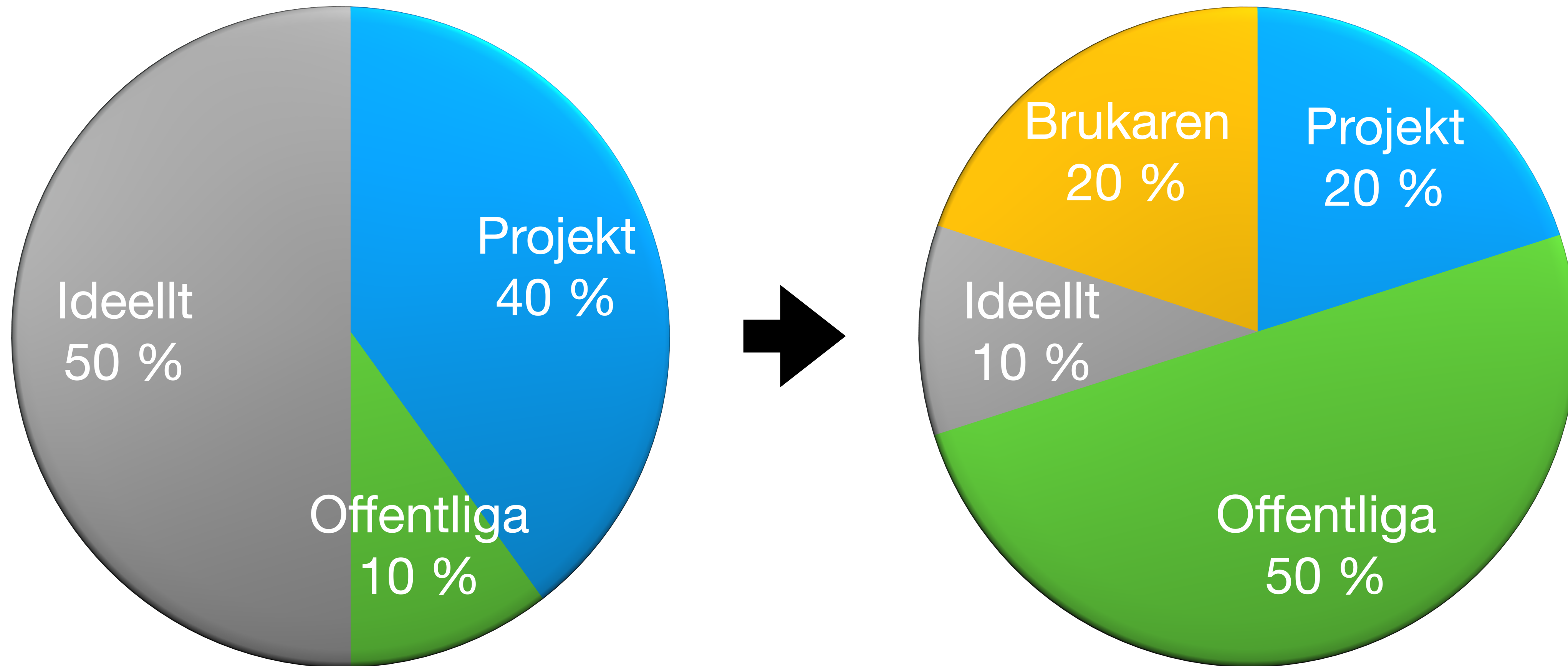

ANLÄGGNING VS ALLEMANSRÄTTEN

10,5 Mkr /år (26 ´ 5 mil a´ 4 kr/meter)

- Går man i naturen är det gratis enligt Allemansrätten.
- Går man på leden (läs: anläggningen) har leden kostat pengar/tid.
- Hur göra?

FINANSIERING NU OCH I FRAMTIDEN?

DIALOG & DISKUSSION

FRÅGESTÄLLNINGAR

1. Regionala samordnarens roll och ansvar?
2. Generell kvalitetsnivå. Kan vi marknadsföra leder som inte uppnår grundläggande kvalitet utifrån Ramverket?
3. Gemensam strategi/vision i länet?
4. Hållbar finansiering av underhåll?

NATUR
VÅRDS
VERKET

ANDREAS EDHOLM, PROJEKTLEDARE

andreas.edholm@jht.se / 070-209 02 31